

Bryssel den 13.8.2019
COM(2019) 368 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET
om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 om
kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Statistik över lediga platser visar antalet arbetstillfällen som är lediga vid en viss tidpunkt. Statistiken anger den del av efterfrågan på arbetskraft som inte tillgodoses av tillgången och erbjuder därmed viktiga uppgifter om obalans på arbetsmarknaden avseende både storlek och struktur.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 av den 23 april 2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen¹ fastställs ramarna för framställning och utvärdering av kvartalsstatistik över lediga platser.

Enligt artikel 10 i förordning (EG) nr 453/2008 ska kommissionen senast den 24 juni 2010 och därefter vart tredje år överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av förordningen. Syftet med rapporten är att bedöma kvaliteten på a) statistiken från medlemsstaterna och b) de europeiska aggregaten samt att ange områden som skulle kunna förbättras.

Detta är den fjärde rapporten som kommissionen överlämnar till Europaparlamentet och rådet². Den bygger på de erfarenheter som gjorts av att varje kvartal tillhandahålla uppgifter och på den dokumentation som medlemsstaterna har lämnat i sina årliga kvalitetsrapporter. Eftersom historiska uppgifter analyserades i tidigare rapporter inriktas denna rapport på kvaliteten på den statistik över lediga platser som mottagits sedan de tidigare rapporterna publicerades. I rapporten undersöks kvaliteten på den statistik över lediga platser som kommissionen fått för referenskvartalen från det första kvartalet 2016 (2016Q1) till det fjärde kvartalet 2018 (2018Q4).

I avsnitt 2 redovisas de senaste tre årens framsteg med att tillämpa förordning (EG) nr 453/2008, och i avsnitt 3 bedöms statistikens kvalitet. I avsnitt 4 presenteras slutligen slutsatser och det föreslås lösningar för hur användarnas förväntningar kan uppfyllas bättre i framtiden.

1.2 Rättslig ram

För att komplettera den allmänna ram som fastställs genom förordning (EG) nr 453/2008 har kommissionen antagit följande två tillämpningsförfordningar:

– Kommissionens förordning (EG) nr 1062/2008,³ där den fastställer de förfaranden för säsongjustering som ska tillämpas från och med det första kvartalet 2014, formerna för och innehållet i de årliga kvalitetsrapporterna som medlemsstaterna ska lämna in till kommissionen och de datum då dessa rapporter ska skickas.

¹ EUT L 145, 4.6.2008, s. 234.

² Se föregående rapport COM(2016) 449 av den 8 juli 2016.

³ Kommissionens förordning (EG) nr 1062/2008 av den 28 oktober 2008 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen när det gäller förfaranden för säsongjustering och kvalitetsrapporter (EUT L 285, 29.10.2008, s. 3).

– Kommissionens förordning (EG) nr 19/2009,⁴ där termen ”ledig plats” definieras, tidsfrister för inlämning av uppgifter fastställs och de tidsperioder som den första uppsättningen uppgifter ska täcka specificeras. I bilagan till denna rättsakt anges de medlemsstater som utför genomförbarhetsstudier och de ämnen som omfattas av dessa studier.

I enlighet med ovannämnda lagstiftning är alla medlemsstater skyldiga att leverera tidsserier för antalet lediga platser och antalet tillsatta tjänster från och med det första kvartalet 2010. De ska levereras senast 70 dagar efter kvartalets slut (t + 70). Dessutom måste medlemsstater där det totala antalet arbetstagare överstiger 3 % av EU:s arbetskraft skicka preliminära skattningar senast 45 dagar efter kvartalets slut (t + 45).

Medlemsstaterna ska meddela antalet lediga platser och tillsatta tjänster för alla verksamhetsenheter och för varje avdelning av näringsgrensindelningen Nace rev. 2⁵. När det gäller småföretag (verksamhetsenheter med mindre än tio anställda) och avdelningarna O–S i Nace rev. 2⁶ (med de huvudsakliga uppgifterna offentlig förvaltning, vård och omsorg samt utbildning), föreskriver förordning (EG) nr 453/2008 att de medlemsstater som har svårt att tillhandahålla uppgifter ska utföra genomförbarhetsstudier.

Fastän dessa genomförbarhetsstudier har gjort det möjligt för vissa medlemsstater att omfatta hela ekonomin så gäller detta inte för fyra medlemsstater (Danmark, Frankrike, Italien och Malta), vars uppgifter inte är helt jämförbara med uppgifterna från övriga EU. I Frankrike och Italien ingår endast verksamhetsenheter med tio eller fler anställda i undersökningarna, medan offentliga institutioner inte omfattas av offentlig förvaltning, utbildning och vård och omsorg (Nace rev. 2, avdelningarna O, P och Q). I Malta ingår endast enheter med tio eller fler anställda i undersökningarna. Danmark omfattar endast enheter inom näringslivet (Nace rev. 2, avdelningarna B–N).

2. ALLMÄNNA FRAMSTEG SEDAN DEN FÖRRA RAPPORTEN

Det har inte gjorts några ändringar i lagstiftningen sedan den förra rapporten från 2016.

Avseende framställningsprocessen har ett antal förbättringar genomförts i statistikens produktionskedja, såsom beskrivs nedan.

2.1 SDMX-standarder för uppgiftsinsamling

Statistiken över lediga platser har överförs av samtliga medlemsstater med hjälp av datastrukturen och de internationellt överenskomna kodlistorna för utbyte av data och

⁴ Kommissionens förordning (EG) nr 19/2009 av den 13 januari 2009 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen när det gäller definitionen av en ledig plats, referensdatumen för uppgiftsinsamling, specifikationer för uppgiftsöverföring och genomförbarhetsstudier (EUT L 9, 14.1.2009, s. 3).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90 och vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden (EUT L 393, 30.12.2006, s. 1).

⁶ Omfattar: Offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring (avdelning O), utbildning (avdelning P), vård och omsorg, sociala tjänster (avdelning Q), kultur, nöje och fritid (avdelning R) och annan serviceverksamhet såsom intressebevakning; religiös verksamhet, reparation av datorer, hushållsartiklar och personliga artiklar samt andra konsumenttjänster (avdelning S).

metadata (SDMX)⁷ (tillgängligt online via ett särskilt register⁸). Samma kodning har använts i Eurostats statistikdatabas och för att överföra EU:s statistik över lediga platser till Europeiska centralbanken.

Genom denna standardisering undviks tvetydigheter och missförstånd med medlemsstaterna och datavalideringen förenklas, vilket gör den lämplig för automatisering. Detta gjordes genom att använda det nya verktyget för it-validering, som beskrivs nedan.

2.2 It-validering

För att kontrollera statistikens struktur och kodning har ett nytt it-verktyg (Struval) införts för att förenkla produktionsprocessen och minska risken att fel uppstår på grund av felkodning. Om den överförda filen inte överensstämmer med de gällande SDMX-standarderna avvisas den automatiskt och medlemsstaten får ett e-postmeddelande som anger om filen har godkänts eller avvisats. Medlemsstaterna kan få tillgång till it-valideringsrapporten genom ett webbtjänstgränssnitt.

2.3 Validering av statistik

I varje kvartalsöverföring gör Eurostat rimlighetskontroller genom att jämföra uppgifter över tid och över alla näringsgrenar i Nace rev. 2. Om antalet tillsatta tjänster och antalet lediga platser har förändrats avsevärt mellan kvartalen ber Eurostat medlemsstaterna att bekräfta uppgifterna eller överföra en fil med de rättade uppgifterna. Inga större fel har upptäckts i de rimlighetskontroller som har utförts de senaste åren. Däremot har smärre inkonsekvenser upptäckts för vissa länder mellan enskilda och aggregerade avdelningar i Nace rev. 2. Dessa har rättats.

När det gäller volatilitet var Finlands resultat något högre än genomsnittet. Finland ska undersöka om uppgifternas volatilitet kan minskas genom att öka urvalets storlek eller förbättra den använda metoden.

Malta förbättrade sin nationella metod genom att endast mäta antalet lediga platser vid ett referensdatum (stockuppgifter) så att lediga platser som tillsätts före det datumet inte noteras.

I Eurostats validering upptäcktes några större revideringar i överföringen av de franska uppgifterna från 2018Q4 till 2015Q4. Frankrike förklarade att detta berodde på en förbättring i Acemo-undersökningarnas omfattning (Acemo: *Activité et conditions d'emploi de la main-d'oeuvre*), vilken ledde till en nivåskiftning i både tillsatta tjänster och lediga platser som i sin tur gjorde att andelen lediga platser förblev i stort sett oförändrad.

2.4 Hantering av flaggtecken

Eurostat införde också nya regler för behandlingen av flaggtecken som visar på särskilda händelser, till exempel brutna tidsserier, och fastställer uppgifternas sekretesstatus. Till följd

⁷ <http://sdmx.org/> (endast på engelska)

⁸ <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (endast på engelska)

av detta är flaggningen i statistiken över lediga platser nu harmoniserad i hela EU och mellan nationella siffror och europeiska aggregat.

2.5 Säsongsjustering

Enligt artikel 1 i kommissionens förordning (EG) nr 1062/2008 ska medlemsstaterna även översända säsongsjusterade uppgifter. Det är obligatoriskt att åtminstone lämna säsongsjusterade uppgifter om lediga platser och tillsatta tjänster för de enskilda/aggregerade avdelningarna B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q, R–S i Nace rev. 2. Eurostat använder sig av de inlämnade uppgifterna om lediga platser och tillsatta tjänster för att beräkna andelen säsongsjusterade lediga platser för varje land som en kvot.

I december 2016 började Eurostat offentliggöra säsongsjusterade uppgifter om EU och euroområdet, utöver de befintliga säsongsjusterade uppgifterna om enskilda medlemsstater. Dessa uppgifter sprids till följande aggregerade avdelningar i Nace rev. 2: B–S, B–N, B–F och G–N.

På EU-nivå och euroområdesnivå blir tillsatta tjänster och lediga platser först aggregerade mellan medlemsstaterna och därefter säsongsjusterade (direkt säsongsjustering).

Eurostat har börjat ge säsongsjusterade uppgifter högre profil genom att offentliggöra europeiska aggregat i artikeln om statistik över lediga platser i *Statistics Explained*, tillsammans med uppgifter som inte är säsongsjusterade.

3. UPPGIFTERNAS KVALITET

I detta avsnitt undersöks alla de bedömningskriterier för kvalitet som finns i den europeiska statistiken över lediga platser – relevans, noggrannhet, aktualitet, punktlighet, sammanvändbarhet, jämförbarhet, tillgänglighet och tydlighet.

3.1 Relevans

Att samla in statistik över lediga platser är mycket relevant eftersom det är den enda statistik som mäter icke tillgodosedd efterfrågan på arbetskraft. Kvartalsuppgifter om lediga platser används inom kommissionen (generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering och generaldirektoratet för ekonomi och finans) och Europeiska centralbanken vid övervakning av konjunktur- och arbetsmarknadsutvecklingen på kort sikt. Andelen lediga platser ingår i de europeiska ekonomiska huvudindikatorerna⁹, som är den främsta informationskällan för att analysera och övervaka den kortsiktiga cykliska ekonomiska utvecklingen i EU, euroområdet och medlemsstaterna.

Statistik över lediga platser används också för indikatorbaserade strukturella analyser som utförs i samband med Europa 2020-strategin för smart och hållbar tillväxt för alla¹⁰. Andelen lediga platser har också tagits med i verktyget för bedömning av sysselsättningssituationen som är ett urval viktiga indikatorer på arbetsmarknaden som övervakas inom ramen för kommissionens gemensamma sysselsättningsrapport.

⁹ Kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om statistik för euroområdet ”för förbättrade metoder för euroområdets statistik och indikatorer”, KOM(2002) 661.

¹⁰ Kommissionens meddelande *Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*, KOM(2010) 2020.

Statistiken över lediga platser skulle vara ännu mer relevant om de nuvarande luckorna i avdelningarna O–S i Nace rev. 2 och småföretag täcktes.

3.2 Noggrannhet

Som en indikator på noggrannhet beräknar medlemsstaterna variationskoefficienter för antalet lediga tjänster (inte säsongsjusterade) med hänsyn till hur de nationella stickproven är utformade. Variationskoefficienten uttrycker standardfel som en procentandel av den uppskattade kvantiteten. Den utgör ett mått på variabiliteten i det uppskattade antalet lediga platser. Enligt kvalitetsrapporterna för referensåret 2017 var variationskoefficienterna för det totala antalet lediga platser under 15 % i alla medlemsstater, med undantag av Cypern och Grekland¹¹.

Urvalets storlek och svarsfrekvensen har en stor inverkan på hur noggranna skattningarna är. Enligt kvalitetsrapporterna varierade urvalsstorleken från 2 324 företag på Malta, 3 200 på Cypern och 7 451 på Grekland till upp till 85 000 företag i Tyskland¹² och 100 000 i Polen.

Svarsfrekvensen varierade mellan 14 % i Tyskland¹³ (för den postundersökning som genomfördes under det fjärde kvartalet), mellan 55 % och 62 % i Grekland (beroende på kvartal), upp till 85 % eller mer i Cypern och 99 % i Rumänien.

För revideringar skiljer det mellan de två publiceringarna av andelen lediga platser, dvs. de preliminära och de slutliga skattningarna. De preliminära skattningarna, som offentliggörs på Eurobase vid t + 50 dagar, får revideras före publiceringen av de slutgiltiga skattningarna vid t + 78 dagar. Även om de preliminära skattningarna inte täckte alla medlemsstater översteg revideringarna inte 0,1 procentenheter för euroområdet och EU.

För de slutliga skattningarna som offentliggörs vid t + 78 dagar kan revideringarna mätas genom att jämföra den första och den andra överföringen av statistiken över lediga platser för ett visst kvartal. Revideringarna av statistiken över lediga platser översteg aldrig 0,1 procentenheter för euroområdet och EU under referensperioden för denna rapport.

3.3 Aktualitet och punktlighet

Statistiköverföringarnas aktualitet var överlag tidsfredsställande för både de preliminära skattningarna och den slutliga publiceringen. Fastän det noterades att några länder emellanåt var lite försenade fanns inga strukturellt sena leveranser som skulle kunna hindra att statistiken över lediga platser publicerades i tid. Medlemsstaterna har regelbundet blivit påmind om hur viktigt det är att respektera de obligatoriska tidsfristerna för att överföra uppgifterna om de europeiska ekonomiska huvudindikatorerna, däribland statistiken över lediga platser.

¹¹ Se metadata om statistik över lediga platser: http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm

¹² Detta motsvarar urvalsstorleken för varje kvartal när postundersökningar genomförs. De övriga tre kvartalen undersöks genom att följa upp alla uppgiftslämnare som svarade på postundersökningen.

¹³ Undersökningen av lediga platser är inte obligatorisk i Tyskland, vilket skulle förklara den låga svarsfrekvensen i de postundersökningar som genomförs under det fjärde kvartalet. Undersökningsresultaten omviktas med hjälp av administrativa uppgifter, genom den generaliserade regressionsestimaten (GREG), för att korrigera eventuella missvisningar på grund av svarsbortfall.

3.4 Samanvändbarhet och jämförbarhet

Det är inte möjligt att på ett konsekvent sätt direkt kontrollera omfattningen av vilka lediga platser som mäts eftersom det inte finns någon annan harmoniserad källa för mätning av otillfredsställd efterfrågan på arbetsmarknaden som samlats in på europeisk nivå. I många medlemsstater räknar man antalet lediga platser som rapporterats till de offentliga arbetsförmedlingarna, men det är problematiskt att använda detta material för att kontrollera om statistiken över lediga platser mäts på ett konsekvent sätt. Detta beror på omfattande undertäckning och/eller dubbelräkning om de administrativa registren inte är uppdaterade så att tillsatta platser kan beaktas. Statistik över lediga platser från administrativa källor bygger dessutom på nationella definitioner, vilka kan variera från land till land.

Antalet tillsatta tjänster, en variabel som utgör en del av nämnaren vid uträkningen av andelen lediga tjänster, bör jämföras med information från andra källor, särskilt med det antal anställda som rapporteras i arbetskraftsundersökningen. Jämförelser och efterföljande bedömningar av skillnader måste dock beakta begreppsmässiga och undersökningsrelaterade skillnader mellan källorna.

Skillnaderna mellan antalet anställda som rapporteras i arbetskraftsundersökningen och antalet tillsatta tjänster som rapporteras i statistiken över lediga platser varierade i allmänhet mellan cirka -20 % och 20 % för hela ekonomin, med undantag av Luxemburg, Bulgarien, Grekland, Portugal, Ungern och Rumänien.

Ungern täcker inte företag med mindre än fem anställda i statistiken över lediga platser, men imputerar dem utifrån de insamlade uppgifterna från företag med fem till nio anställda, vilket kan vara en förklaring till en del av den skillnad som noterats.

Den negativa skillnad som uppmättes för Luxemburg kan till stor del förklaras genom den stora andelen gränsöverskridande arbete. Detta skapar stora skillnader mellan det inhemska konceptet för arbetsmarknad som används i arbetskraftsundersökningen och det nationella konceptet som används i statistiken över lediga platser. I arbetskraftsundersökningarna mäts bara inhemska hushåll, medan statistiken över lediga platser täcker inhemska företag, inklusive de anställda som är bosatta utomlands (dvs. gränsöverskridande arbetstagare).

I Bulgariens kvalitetsrapport angavs att den definition av anställda som används i arbetskraftsundersökningen är bredare än den för statistiken över lediga platser. Definitionen i arbetskraftsundersökningen omfattar personer som arbetar under civilrättsligt avtal (avtal om särskilt arbete som ska utföras), personer som arbetar under förvaltnings- och kontrollavtal och personer som arbetar utan något avtal av något slag. Militär personal ingår dessutom inte i statistiken över lediga platser.

I sin kvalitetsrapport förklarade Rumänien att skillnaderna mellan arbetskraftsundersökningen och statistiken över lediga platser avseende antalet tillsatta tjänster återspeglade det faktum att de tillsatta tjänster som samlades in genom metoderna för statistiken över lediga platser inte omfattar följande:

- Personer vars anställningskontrakt upphävts under en viss tidsperiod (p.g.a. föräldraledighet, vårdledighet, sjukledighet eller tjänstledighet utan lön, eller på grund av andra typer av frånvaro).
- Tjänster som, fastän de är tillfälligt upphävda, kan bli lediga och tillfälligt tillsättas.
- Tjänster inom försvaret eller den informella sektorn.

Portugal och Grekland uppgav några allmänna förklaringar och visade på skillnaderna mellan de två källorna avseende metoder och definitioner.

Tillsammans med ovannämnda länders behöriga nationella myndigheter kommer Eurostat att övervaka skillnader mellan antalet anställda som rapporteras i arbetskraftsundersökningen och antalet tillsatta tjänster i statistiken över lediga platser.

Det är också viktigt att täcka lediga platser och tjänster på lönelistor hos personaluthyrningsföretag samt att tillskriva dessa i avdelning N i Nace rev. 2.

Den största utmaningen när det gäller jämförbarheten är slutligen att få alla medlemsstater att täcka ekonomin som helhet i sina undersökningar om lediga platser, dvs. att beakta småföretag och avdelning O–S i Nace rev. 2. Fyra medlemsstater måste fortfarande uppnå detta mål, vilket framgår av i avsnitt 2.2 och 2.3 ovan.

3.5 Tillgänglighet och tydlighet

Statistik över lediga platser sprids via Eurostats normala spridningskanaler, nämligen onlinedatabasen och sidan *Statistics Explained* på Eurostats webbplats¹⁴. Den erbjuder aktuell information om andelen lediga platser för både de europeiska aggregaten och enskilda medlemsstater, inklusive diagram som beskriver utvecklingen under en längre tid.

De metadata som har lämnats till användarna som stöd för publiceringarna av uppgifter har uppdaterats med hjälp av de årliga kvalitetsrapporter som medlemsstaterna lämnar in.

4. SLUTSATSER

Under de senaste tre åren har mycket gjorts för att förbättra valideringen och spridningen av den europeiska statistiken över lediga platser. Eurostat har dessutom börjat offentliggöra säsongsjusterade uppgifter för de europeiska aggregaten, vilka tas upp i en artikel i *Statistics Explained*.

Den fullständiga omarbetningen av it-programmen har gjort det möjligt att anpassa programmen till SDMX-standarder, förbättra tekniken och produktionskedjans tillförlitlighet och bättre hantera sekretessflaggor. Valideringen av statistiken över lediga platser har också gynnats av förbättrade valideringsrapporter som bättre belyser större revideringar mellan två på varandra följande överföringar.

¹⁴ Se artiklarna på Eurostats webbplats: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics och [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates - Beveridge curve](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve) (endast på engelska).

Statistiken över lediga platser har lämnats in i god tid och de europeiska aggregaten har publicerats enligt planerna. I allmänhet har bara en mindre revidering behövts för de europeiska aggregat som offentliggjordes i både de preliminära och de slutliga skattningarna.

Medlemsstaternas kvalitetsrapporter har behandlats med hjälp av den senaste versionen av det europeiska statistiksystemets verktyg för metadatahantering och gjorts tillgängliga för alla användare.

Ofullständig täckning är dock fortfarande den främsta orsaken till att uppgifter om lediga platser inte används i större utsträckning. Det är av största vikt att alla medlemsstater helt täcker den offentliga sektorn (gäller Danmark, Frankrike och Italien) och småföretagen (gäller Frankrike, Italien och Malta). Förbättrad täckning skulle också göra det möjligt att publicera antalet lediga platser för de europeiska aggregaten, utöver andelen lediga platser. Eurostat tänker ta itu med frågan i nära samarbete med de berörda länderna under nästa översyn av EU:s lagstiftning om arbetsmarknadsstatistik som samlas in från företag.

Kommissionen kommer att fortsätta att med jämna mellanrum övervaka efterlevnaden och uppgifternas kvalitet genom att använda inlämnade uppgifter och annan nationell dokumentation, däribland kvalitetsrapporter, och följa upp detta noggrant med de behöriga nationella statistikmyndigheterna.